

a které směřuje k poškození jiného. S tohoto hlediska jeví se hospodářský bojkot nepřátelským činem povahy zvlášť význačné, jelikož směřuje a může také skutečně vésti ne-li k úplné hmotné zkáze, tedy aspoň k citelnému hmotnému poškození bojkotem postiženého. Výroky stěžovatelovy podřadil pak nalézací soud zákonnému pojmu popuzování k nepřátelskému činu tím větším právem, kdyžt podle rozsudkového závěru, jeho zjištěními plně opodstatněného, z prudkosti řeči stěžovatelovy a ostrých výroků je patrné, že stěžovatel chtěl působiti na cit přítomných ve směru Židům nepřátelském. Ani zjev, zmáteční stížnosti dále zdůrazňovaný, že totiž stěžovatel byl veden snahou o praktické uplatnění hesla »Svůj k svému«, nezůstal v rozsudku nepovšimnutým a neuváženým. Maje patrně na zřeteli výroky, jimiž stěžovatel podle výpovědí jednotlivých svědků vybízel přítomné, by si založili »reiffeisenku« a své vlastní spolky, rozsudek připouští sice v rozhodovacích důvodech, že prvou snahou stěžovatelovou bylo nabádání přítomné k samostatnosti na poli hospodářském, dodává však zároveň, že přece je zcela zřejmým jeho úmysl, dosáhnouti toho popuzováním proti Židům. Děje se tak právem, neboť bez-trestným byl by stěžovatel pouze tehdy, kdyby se byl omezil jen na ono nabádání přítomných k hospodářskému osamostatnění se. Tyto meze překročil však způsobem trestným, jakmile své ať skutečné ať domnělé snaze o praktické uplatňování hesla »Svůj k svému« dal průchod dalšími výroky a výzvami, které nalézací soud, jak dovedeno, správně podřadil zákonnému pojmu popuzování k bojkotu, tudíž činu nepřátelskému, a ve kterých spatřuje rozsudek skutkovou podstatu přečinu podle §u 14 čís. 2 zákona na ochranu republiky právem vzhledem k tomu, že podle bezvadného zjištění rozsudkového, jež zmáteční stížnost nenapadá, šlo o popuzování proti Židům pro jejich národnost, rasu i náboženství. Bylo proto zavrhnouti zmáteční stížnost jako bezdůvodnou.

Čís. 2383.

Ochrana práva původcovského (zákon ze dne 26. prosince 1895, čís. 197 ř. zák.).

Zhotovení a další uveřejňování padělku štočku, předaného pachateli k účelům reprodukčním (inserování).

Časopis (jeho jednotlivá čísla) nelze pokládati za průmyslový výrobek ve smyslu třetího odstavce §u 5 zákona.

»Napodobením« (§ 37 zákona) sluší rozuměti zejména napodobení mechanické (na př. odlitím), ve kterém se nejeví na straně napodobitelově činnost umělecká, a kterým se zpravidla dociluje prostředku k dalšímu mechanickému rozmnožování napodobeniny.

Skutková podstata přečinu §u 51 zákona vyžaduje v subjektivním směru vědomost zasáhnutí ve smyslu §u 21 zákona, t. j. vědomí pachatelovo o jsoucnosti cizího práva původcovského, při čemž stačí dolus eventualis, a vědomí, že jeho dispozice dílem stala se neoprávněně.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 7. října 1925, jímž byl obžalovaný podle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn ze soukromé obžaloby pro přečin podle §§ů 51, 21 zákona ze dne 26. prosince 1895, čís. 197 ř. zák.

D ů v o d y:

Stížnost uplatňuje proti rozsudku důvody zmatečnosti čís. 4 a 9 písm. a) §u 281 tr. ř. Uplatňování prvního z těchto důvodů zmatečnosti mělo sloužiti rozhodnutí otázky, zda jde v souzeném případě o dílo výtvarného umění jakožto způsobilý předmět ochrany práva původcovského. Odvod obžalovaného právem namítá formální nepřípustnost uplatňování tohoto důvodu zmatečnosti, poněvadž soukromý obžalobce nevyhradil si zmateční stížnost ve smyslu posledního odstavce §u 281 tr. ř. ihned, jakmile mu byl zamítnut návrh na provedení znaleckého důkazu. Pokud však zmateční stížnost ve svých vývodech jednak k onomu důvodu zmatečnosti, jednak k důvodu podle čís. 9 písm. a) §u 281 tr. ř. napadá rozsudek ve výroku, že tu nejde ani in objecto o dílo chráněné právem původcovství, dlužno jí dáti za pravdu v tom, že otázka ta nebyla dosud nalézacím soudem rozřešena, že nalézací soud neřešil ji ze správného právního hlediska. Onen výrok opírá nalézací soud o úvahu, že takový insert slouží jen k průmyslovým účelům a k průmyslové reklamě a nikoliv o vnímání duševní z uměleckého díla; obžalobce že také neuveřejňoval insert k tomu účelu, by mohlo jíti o umělecký požitek, nýbrž jen pro svou průmyslovou reklamu. Rozsudek klade tedy zvláštní váhu na určení díla, o které jde, a chce jím měřiti povahu jeho jako díla umění výtvarných. V tom je právní omyl. Podle §u 4 čís. 6 zákona sluší pokládati za díla umělecká ve smyslu zákona o právu původcovském ze dne 26. prosince 1895, čís. 197 ř. zák. dílo výtvarných umění jako . . . kresby . . . rytiny, dřevoryty a všechny ostatní výrobky umění grafického. Rozsudek — byť ne ve formě zjištění — patrně sám předpokládá, že šlo o reprodukce pořizené štočkem zhotoveným podle vyobrazení (obrazu, práce) akademického malíře Š. Rozsudku tane patrně na mysli ustanovení §u 5 zákona. Než ustanovení ta tu v počet nepřicházejí; první dva odstavce se na díla výtvarných umění vůbec nevztahují a ani případ posledního odstavce tu nemá místa, poněvadž časopis (jeho jednotlivá čísla) nemohou býti pokládány za výrobek průmyslový ve smyslu této stati zákona (srov. rozhodnutí čís. 2791 víd. sb.). Jinak neposkytuje zákon o ochraně práva původcovského opory pro předpoklad, že by předmět uvedený (příkladmo) v §u 4 pod čís. 6 zákona nenabýval od původu nebo pozbýval povahy díla výtvarných umění ve smyslu tohoto zákona a ochrany jeho tím a proto, že byl vytvořen se záměrem nesoucím se dále než k ukojení vnitřní tvůrčí potřeby umělcovy nebo k vyvolání estetického požitku jiných, po případě, že ho k takovému dalšímu praktickému účelu bylo použito. Ostatně snaha o způsobení uměleckého nebo estetického požitku jiným není podmínkou uznání výtvoru za dílo umění výtvarného. Nehledě k tomu, že rozsudek nemluví o figurální a orna-

mentální složce obrazce, nýbrž o i n s e r t u, není tedy otázka, zda jde v souzeném případě o předmět ochrany zákona původcovského, rozřešena tím, že rozsudek vyzdvihuje praktický účel jeho pořízení (využití). Výrok rozsudku, že tu nejde o dílo chráněné právem původcovství, proto neobstojí na podkladě těch důvodů a úvah, ze kterých vycházel nalézací soud.

Rozsudku nelze však přisvědčiti po právní stránce ani ohledně dalších úvah o objektivní skutkové podstatě zažalovaného deliktu. Zažalováno bylo zhotovení a uveřejňování padělku štočku, vyobrazujícího muže nesoucího pozinkované výrobky. Přízpůsobuje dispositivní část obžaloby zákonné formulaci deliktu podle §u 51, 21 zákona, sprostňuje rozsudek obžalovaného z obžaloby, že učinil neoprávněně, t. j. bez přivolení původce a jeho právního nástupce, disposici o díle, vyhrazenou výlučně původci nebo jeho právnímu nástupci, uveřejňovav ve svém časopise padělek štočku vyobrazujícího muže nesoucího pozinkované výrobky. V důvodech rozsudku nalézací soud formálně nezjišťuje, ale patrně skutkově předpokládá, že soukromý obžalobce nabyl od původce úplatně vlastnictví obrazce, znázorňujícího muže nesoucího pozinkované výrobky spolu s právem reprodukčním, a předal obžalovanému k reprodukčním účelům štoček zhotovený podle původní práce kreslířovy. Podle dalších skutkových předpokladů rozsudku ujednal obžalovaný se soukromým obžalobcem v listopadu 1920, že mu ve svém časopise »Železo« otiskne postupně 260 insertů, za kterýmžto účelem právě soukromý obžalobce dodal mu onen štoček; začátkem roku 1924 zakázal soukromý obžalobce obžalovanému, jenž odepřel snížení podle žádosti obžalobcovy inserčné, další uveřejňování insertu a žádal za vrácení štočku; obžalovaný sice štoček vrátil, ale dal si nejprve zhotoviti jeho odlitek, a tiskl dále insert podle tohoto odlitku, odvolává se na své právo uveřejniti veškeré objednané inserty, by tak mohl za ně účtovat. Důvodem pro sprostění obžalovaného je nalézacímu soudu náhled, že obžalovaný, p o k r a č u j e v u v e ř e j ň o v á n í i n s e r t u, užíval jen svého práva z původní smlouvy, jehož nepozbyl již vrácením štočku, a že, jednaje u vědomí svého práva, nebyl si obžalovaný vědom bezprávnosti, takže není tu trestné viny zásahem v původcovské právo obžalobcovo. Že nalézací soud tu kolísá mezi objektivní a subjektivní stránkou deliktu, možno zatím ponechati stranou. Ale pravdu má zmatečnící stížnost soukromého obžalobce v tom, že rozsudek nerozlišuje mezi spornou otázkou soukromoprávní, zda byl obžalobce vázán smlouvou o inserci, a mezi trestní otázkou, zda směl obžalovaný bez přivolení obžalobcova zhotoviti si odlitek zapůjčeného štočku a po vrácení originálu odlitkem obrazec dále rozmnožovati.

Podle §u 37 zákona o právu původcovském obsahuje původcovské právo k dílům výtvarných umění výlučné právo, dílo uveřejniti, napodobiti a napodobeniny odbývati. Podle čísla 2 §u 38 zákona sluší pokládati za zásah do práva původcovského zejména napodobení původního díla, i když je zhotoveno nikoli bezprostředně podle původního díla, nýbrž prostředně podle některé jeho napodobeniny. Z případů §u 37 přichází tu v počet případ druhý. Napodobením sluší rozuměti

zejména napodobení mechanické, způsobené na př. odlitím, tedy napodobení, ve kterém se nejeví na straně napodobitelově žádná činnost umělecká, a kterým zpravidla je docíleno prostředku k dalšímu mechanickému rozmnožování napodobeniny (tak Pospíšil, Výklad zákona o právu původcovském, strana 185, podobně Altschul, Erläuterungen zum öst. Urheberrechtsges. strana 140). Veškeré druhy napodobenin díla uměleckého a jeho rozmnožování jsou zásadně vyhrazeny původci díla (pokud se týče jeho právnímu nástupci). Odlití prvotního odlitku, vyrobeného u výkonu vlastního práva původcovského jakožto nutný prostředek ku rozmnožování díla, spadá tedy pod pojem napodobení ve smyslu §u 37 zákona, znamená jako takové disposici vyhrazenou výlučně původci (jeho právnímu nástupci) a zakládá, stalo-li se bez přivolení původcova (jeho právního nástupce) vsáhnutí do práv původcových (§ 21 zákona) a tudíž, stalo-li se vědomě, skutkovou podstatu přečinu podle §u 51 zákona. K tomu jest podotknouti, že převodem vlastnictví k rozmnožovacímu prostředku (štočku) z osoby původcovy nebo jeho právního nástupce v širším smyslu na jinou osobu sice se podle domněnky §u 18 odst. druhý zákona pokládá za přenecháno i právo rozmnožovací pro dotyčný druh reprodukce, že však pro souzený případ nedostává se zjištění, že soukromý obžalobce převedl na obžalovaného v l a s t n i c t v í štočku. Námitka obžalovaného v jeho odvodu na zmateční stížnost, že další odlévání štočku je obvyklo a technicky nutno, neopírá se o rozsudkové zjištění a nemohla by ostatně ničeho měniti na právním stavu. Na technicky nezbytný další odlitek nebylo by možno pohlížeti jinak nežli na exemplář jím zastupovaný. Co shora uvedeno o právní povaze svémocného odlití štočku, platí ovšem i o rozmnožování otisků štočkem. Lze ponechati stranou soukromoprávní otázku, zda byl obžalovaný povinen vydati obžalobci původní štoček k jeho žádosti spojené se zákazem dalšího otiskování obrazcového insertu. Na štoček svémocně odlitý a jeho používání k otiskům se však nemohla vztahovati ani smlouva, na kterou se odvolává rozsudek.

Než přes tyto vady rozsudku nebylo lze zmateční stížnosti vyhověti. K deliktu podle §u 51 zákona, jež klade stěžovatel obžalovanému za vinu, vyžaduje se po subjektivní stránce vědomost zasáhnutí ve smyslu §u 21 zákona. Ta je tu, ví-li pachatel o jsoucnosti cizího práva původcovského ohledně díla, na něž se jeho činnost vztahuje — při čemž stačí ovšem i dolus eventualis — a vyžaduje se dále, by pachatel byl si vědom, že jeho dispozice s tímto dílem stala se neoprávněně, t. j. bez přivolení původcova (jeho právního nástupce) neb osoby k hájení práv původcových oprávněně. Schází-li některá z těchto složek, není tu vědomého vsáhnutí do práv původcových a není tedy naplněna subjektivní skutková podstata přečinu podle §u 51 zákona, třebaže pachatel uskutečnil svým jednáním veškeré složky tohoto deliktu po stránce objektivní. A rozsudek zjišťuje výslovně nedostatek tohoto vědomí u obžalovaného. Důvodem pro sprostění z obžaloby jest mu také přesvědčení, že obžalovaný, jednáje na základě smlouvy se soukromým obžalobcem a drže se jen původní objednávky, k jejímuž zrušení nesvolil, jednal u vědomí svého práva a nebyl si vědom bezprávnosti svého

zásahu. Tímto výrokem, jenž jako výsledek nenapadené zjišťovací činnosti nalézacího soudu jest pro zrušovací soud závazným, jest osvobozující rozsudek přes vady jeho právního posouzení případu po objektivní stránce plně odůvodněn a není proto zapotřebí učiniti opatření za účelem doplnění zjištění rozsudku po stránce objektivní, ani zabývatí se otázkou nadhozenou obhájcem při zrušovacím líčení, zda beztrestnost obžalovaného nastala také proto, že právo soukromého obžalobce stíhati zažalovaný delikt pominulo pro zmeškání šestinedělní lhůty stanovené v §u 530 tr. zák. ku stíhání soukromožalobních deliktů. Bylo proto zmatečnící stížnost jako bezdůvodnou zavrhnouti.

Čís. 2384.

Maření exekuce (zákon ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák.).

Předmětem přečinu podle §u 1 zák. o maření exekuce mohou býti toliko věci, které jsou v době exekuce vlastnictvím exekutovým.

Pojem »odstranění« předpokládá aktivní činnost pachatelovu.

(Rozh. ze dne 22. května 1926, Zm I 95/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečnící stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 19. ledna 1926, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými a to: Josefa B-ová přečinem maření exekuce podle §u 1 zákona ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák., Zdenka D-ová a Ladislav B. pak přečinem spoluviny na maření exekuce podle §u 5 tr. zák. a §u 1 zák. ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu prvě stolice, by ji v rozsudku zrušení znova projednal a o ní rozhodl.

Důvody:

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a) §u 281 tr. ř., uplatňuje zmatečnící stížnost, že tu není vůbec podkladu pro odsouzení obžalované Josefy B-ové pro přečin maření exekuce. Tvrdí, že zůstavitel Antonín R. daroval a odevzdal knížku soběslavské spořitelny, jak prý bylo v trestním řízení bezvadně prokázáno, několik dní před svou smrtí obžalované Zdenky D-ové a že Zdenka D-ová měla pak tuto vkladní knížku ve svém držení a přivezla ji s sebou, když přijela krátce přede dnem 4. srpna 1925, kdy exekuce byla prováděna, z B. do Ž. ke své matce (obžalované Josefě B-ové). Tato vkladní knížka byla prý za projednávání pozůstalosti po Antonínu R-ovi pojata jako aktivum do pozůstalostního inventáře jen proto, že ji Václav B., otec obžalované D-ové, jako pozůstalostní aktivum přihlásil. Václav B. prý tak učinil proto, že mu to poradil právní zástupce vymáhající věřitelky Viktorie B-ové, jednal prý při tom bez vědomí a souhlasu obžalované Zdenky D-ové, která prý byla tenkrát ještě nezletilou, a bez opatrovníckého schválení. Těmito vývody neprovádí stížnost uplatňovaného hmotněprávního důvodu zmatečnosti způsobem vyhovujícím zákonu,